

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semenške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemaj nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 83.

V Ljubljani, v četrtek 10. aprila 1884.

Letnik XII.

Iz Ljubljane, 10. aprila.

Boj Slovanov za svojo narodnost, za svoj jezik vendar-le ni bil brezvspešen; tudi v javnem prometu jel je svoje kali poganjati, in ravno ondi je skeleča rana na telesu našega cesarstva, ki se mora prej ozdraviti. Tega ne tirja le narodnost sama, temveč vsakdanje življenje, vsakdanja potreba. Severna železnica, ki iz Dunaja po čeho-slovanskih pokrajinah v Galicijo in na rusko mejo drži, spoznala je živo potrebo znanja narodnega jezika v javnem prometu in je svojim uradnikom in služabnikom zaukazala, da se morajo českega jezika naučiti, ako hočejo še dalje v službi ostati. In tako je prav, tako je pametno! Že zdrava pamet zahteva, da je uradniku, ki ima s priprostim narodom opraviti, le tedaj možno uspešno službovati, ako drug drugega razumeta. Kjer tega ni, je po eni strani nevolja in zabavljanje, po drugi pa dostikrat škoda, ki bi se bila v nasprotnem slučaju lahko odvrnila. Iz nevolje in zabavljanja pa dostikrat nastane robotost, ki se ravno pri železničnem osebju vsled neznanja dotičnega deželne jezika tolikrat nahaja, ker uradnik ali služabnik ne vé, da je on ondi zaradi strank, ne pa stranke zaradi njega, da se mora on toraj potruditi za pridobitev narodnega jezika in nikakor ne more od strank zahtevati, da bi se one njemu na ljubo njegovega, strankam v tem slučaju čisto tujega jezika učile. To ne gre in severna železnica je v tem smislu storila med vsemi drugimi prvi odločni korak, da strogo zahteva popolno znanje češčine od svojega osebja. Kako pa je pri nas? Južna sicer tudi na to gleda, da v slovenske kraje pošilja uradnike, ki vsaj pravijo, da so slovenščine ali pa kaklega drugega slovanskega jezika zmožni, izprašala pa ona v tem smislu, kakor jih ona za svoje ogerske proge izprašuje ustmeno in pismeno, do sedaj še ni nobenega! Zato se pa dostikrat zgodi, da imamo železniške uradnike po postajah, katerim je naš jezik le malo bolje znan, kakor pa našemu kmetu kitajščina, in ti potem nad našimi kmeti režé, kakor podna vrata, ki še niso nikdar olja videle, med tem ko naši domači uradniki po nemških in laških postajah službovati morajo.

Posebno načelnike slovenskih postaj lahko na prste pošteješ, ki bi bili slovenščine zmožni v govoru in pisavi od Trsta pa do Maribora in od Celovca pa zopet do Maribora in prsti ti bodo še ostajali; če tudi imamo zadosti domačinov, ki že po svojih 12 do 14 let službujejo in so vseskozi sinovi nove šole, kar se znanja našega jezika tiče. Zakaj niso ti ljudje načelniki postaj na domači zemlji? Zato, ker jih nihče ne zahteva. Vodstvo južne železnice se je izrazilo na neko vprašanje gledé načelnikov po slovenskih postajah, da jih je ona takaj pripravljena nastaviti, kadar jih bo narod zahteval! Dokler je pa narod vsaj na videz s temi zadovoljen, se tudi vodstvu ne zdi potrebno starih z novimi zamenjovati. Kaj pa je pri Rudolfovih? Ondi, ako se ne motim je pa še posebna zasluga za uradnika, ako ne zna slovenščine. Kaj ko bi naši poslanci v tem smislu na Dunaji za pravo žilico potipali? Škode in zamere ne bilo bi nobene, ker nam železnica domače načelnike tako rekoč skoraj ponuja, le roko nam je treba po njih stegniti in dobili jih bomo. Svoji k svojim mora nam v prvi vrsti geslo biti! Tako delajo drugi narodi, zakaj bi se Slovenci ne ravnali po njih?! Kaj bi

rekel Nemec, ko bi mu dali uradnika ali načelnika, ki bi ne znal kar nič nemškega? Kaj so storili Madjari z vsemi tistimi, kojim je bila glava za madjarščino preokorna? Zakaj mora ravno Slovenec v javnem prometu pokoro delati za druge? Pomagajmo si sami in pomagaj nam bo Bog. Ne mislim nikake silovitosti, temveč jasno in odločno besedo od strani slovenskih poslancev na pravem mestu in stvar bo v redu.

Govor poslanca Greuterja

v državnem zboru 18. marca o liberalizmu in njegovih nasledkih, o lanskim Dunajskih škandalih na univerzi in o šolstvu na Tiroljih.

(Dalje.)

Da, gospôda moja, oni drugi to pojedinstvenenje nadaljujejo, rekoč: Vi ste vse pojedinstvenili, da velikaši polagoma po naravni postavi pritlikovce pogoltujejo; mi se bomo pa za korak dalje podali in bomo pojedinstvenili vaše rumenjake po blagajnicah, kjer oni tako mirno drug poleg drugega čepé in se morajo tudi pojedinstveniti. (Veselost na desni.) To so načela v daljših svojih posledicah. Mišljenje razlagajo vsi tisti, ki neumrljivost duše predrzno zanikajo za fosforescenje možganov, kar sem enkrat že omenil. Ni še davno, ko sem takošno knjižurico čital, ktera z modrostjo te vrste ljudi pita, in si tudi svoje posledice dela.

Zahteva se omika, omika, splošna omika; za to šole preko šol. Socijaldemokrat pa pravi: „Prav je tako! Omika mora biti! Strinjam se!“

Od kod pa je spoznanje? Spoznanje prihaja od fosforja v možganih. Od kod pride pa fosfor? No, ta pride očitno iz želodca vsled spreminja snovi. A, pravi, sedaj se mi je zablistalo, od kod se ljudje, ki dobro jedó in pijó, k razumništvu prištevajo. (Živahna veselost.) Ako ne potrebujemo več, kakor le samega fosforja, in če je to mišljenje in če ni neumrljove duše, potem pa ostanimo dosledni ter se vsedajmo za mizo bogataša in on nam mora pustiti z njim zajemati; v bodočnosti nam toraj ne bo treba šolskih nadzornikov, treba pa nam bo namiznih nadzornikov. (Veselost na desni.)

Ali taka doslednost, rekli boste, je od sile, vleče se na strašansko. Da, profesorja, ki tako tvarinarsko učenost predava, pustimo na njegovi stolici, plačujemo mu v imenu proste vede še večjo plačo; tistega, ki tak nauk dosledno izvršuje, pa zapiramo. (Prav res! na desni in veselost na levici.)

Vsaka zmota, gospôda moja, se sama zavrača, ako jo zasledujemo v njenih posledicah, in sedaj le je čas tukaj, ko bode gospod, ki tako trdno na svojem prestolu sedi, računal, ali so taka načela prava ali napačna.

Taki nauki so se ravno predavali — in jaz sam sem jih pred 20 leti praktično skusil. Švedski modroslovec Curtesius je to misel, ker se mu je pre-sublimna zdela, praktično izpeljal. Podal se je s svojimi v levov brlog, kjer je avtoriteto na kosce raztrgal. To je glavni modroslovec naprednjaške liberalne stranke. Cogito, ergo sum, kakor si mislim samega sebe, kakor si mislim Boga, družbo, in kakor si mislim državo, taka mora biti in če ni taka, mora se predruščiti; vse drugo mora po tej postavi umreti in če nimamo take postave, napravimo si jo!

Tako so prišli, ker konečno nekaka avtoriteta vendar le mora biti, do Hegelna in ta je rekel: Starega Boga kristjanov ste zdelali, novega včlovečenja in novega odrešenja bo potreba in mož je učil: Država je tvoj Bog, in parlament je njegov prerok. (Živahna veselost.) Od tod, gospôda moja, tolika strogost in drakonska brezobzirnost, s katero se postave tega novega Boga izvršujejo, se ve da, če je država Bog, mora nezmotljiva biti. Kaj bi bil pač papež in njegova nezmotljivost proti državi, kakor si jo liberalna stranka misli!

Tu imamo prostost vede, toda zapaziti si je treba, da nikogar ne pusté k podučevanju, kdor ne zna tega najnovejšega veroizpovedanja. To je teorija, nad katero so sami Hegelnovi učenci, kakor Bruno, Bauer in Feuerbach roke sklenili vsklknivši: „Gorje nam, to je grob vse in vsake prostosti!“

Kaj naj se pa mi iz tega učimo? Ali naj res trdimo, ne da bi stvar bolj natančno preiskali, da je veda in učenost svobodna? Naj bo svobodna! Toda, če je pa zmes strupa, če je pa ona nauk, ki ljudstvu zavdaja in ga ob zadnjo iskrico spoštovanja do avtoritete pripravi, kdo bo potem vstani državo ohraniti, premoženje in življenje braniti, kadar bo prišel delavec in rekel: „V vaših šolah so me učili, da naj v bogatinu ne gledam človeka, temveč da naj ga kakor škodljivo živino pobijem“. To vse so posledice!

Zatoraj mora v oziru na blagor svojih podanikov vsako naučno oskrbníštvo skrbeti, da se takošna načela ne razširjajo v državnem imenu, kajti ona razdevajo avtoriteto in kedar pade avtoriteta, pade vse!

Obrnil se bom sedaj k drugi točki in stavil praktično vprašanje — kterege se nikari ne vstrašite, gospôda moja, kajti ozira se na poseben slučaj in se glasi: Kako pa je z avtoritetnimi načeli v srei Dunajske vseučilišne mladine po najnovejših skušninah?

Vsi smo z jako velikim obžalovanjem zasledovali dogodke lanskega leta, o kterih se je celó nek profesor sam izrazil, da niso le oskrnili samo jedne stolice, temveč vse. Ker še ni nihče o tem besede sprožil, zdelo se mi je potrebno, ker nameravamo za ravno to univerzo zopet poldrugi milijon privoliti, da stvar nekoliko znižam. (Nemir na levi.) Mene vse drugo nič ne briga, kakor, da se v srei naraščajoče mladine avtoriteta goji, v srei tiste mladine, ki ima poklic pozneje v imenu avtoritete zahtevati, da ji bo ljudstvo pokorno. (Dobro! na desni.)

Na 5. marca 1883 napravil se je, kakor Vam znano, Wagnerjev komers. Na tem komersu javila so se mišljenja, ki so avstrijsko čut vsakega Avstrijca globoko žalila.

Takratni rektor Maassen je takoj 8. marca dijake pismeno na to opozoril, da večina za take dogodke nima drugega nego pomilovanje in zaničevanje. Kaj se zgodi? Takoj ob začetku drugega polletja napravili so veliko demonstracijo proti rektorju, ki je hotel vzdržati avstrijsko državno misel in dostojanstvo, ki ga ima „Alma mater“, da bi ga ne gazili v blato njeni lastni gojenci! Kakor časniki poročajo — vse imam tukaj le — nastalo je strašansko mijavkanje.

Gospôda moja, kako so se pomilovali ubogi dijaki, ako bi se naj učili češčine in bolj prav bi bili storili, da bi bili segli po česki slovnici, kakor pa da so napravili tisto mijavkanje.

20. junija je Maassen govoril v deželnem zboru,

kjer se je proti nazorom svojih kolegov izrazil, da je česka učilnica v Favoriten popolnoma postavna, kakor jo pripozna ministerijalni odlok, ter je še pristavil, da je to edino le njegovo prepričanje, ktere ga ne zastopa v nobenem tujem imenu. Opozoril je zajedno, da je ena temeljnih čednosti nemškega značaja tudi pravičnost!

Takoj na 22. dan junija zbralo se je učeče se mladine jako obilno v dvorani rektorjevi, da mu napravi zarad njegovega govora v deželnem zboru sovražno demonstracijo. Pereat Maassen! S temi besedami pozdravili so moža, ki je predstavljal avtoriteto na univerzi, ki je izvrševajoč politično svojo dolžnost svoje mišljenje javno izrazil in ki ni drugzega branil, kakor to, kar je v svojem srcu za resnico spoznal. (Dobro! dobro! na desni.) In zarad tega pereat Maassen! (Čujte! na desni.) Ker je bil trušč prevelik, prišel je dekan jurid. fakultete in je gospode s pohlevnimi besedami opominjal, naj mirni bodo ter pristavil, da si pač lahko misli, kako jim je pri srcu. (Čujte! na desni.) Je-li to govorjenje učitelja proti razposajenim dijakom? (Desna odobrava.) Ali mislite, gospóda moja, — mnogo let sem se sam pečal z mladino — da je profesor dijakom samo v dušo gledal? Kaj še, dijaki so mu že davno poprej v duši brali in našli: Jaz delam, kar bi i ti sam delal. (Prav dobro! na desni.)

Hrušč traja že celo uro, rektorja pa le še ni, ter se na predlog nekega učenca in contumaciam justificira. (Veselost na desni.) Ta orgija zgodila se je na kraji, ki naj bi bil posvečen učenosti in mirnemu uku. Cel dogodek prinesli so časniki jako obširno na 22. oziroma 23. junija. Za 23. dan junija napovedana bila je promovacija 13 doktorandov (imenovanje doktorandov za doktorje). Ko rektor vstopi, zagromi mu iz gosto natlačene dvorane, kjer naj bi se promovacija vršila, strašanski pereat nasproti in moral je javno promovacijo opustiti, ter dotični obred v mali zaprti sobici izvršiti. (Čujte! čujte! na desni.) Na vsaki doktorski diplomi se pa bere, da se je zgodila pod auspicijami cesarja samega in vendar to ni zadrževalo mladih ljudi, da so vsled zapeljane svoje nemške zavesti slovesni obred promovacije na tako sramoten način motili. (Pravo! Tako je! na desni.)

Redarstvo je rektorju naznanilo, da se je pred vseučiliščem silno veliko dijakov nabralo, in rektor moral je pobegniti kakor kak hudodelnik po tajnem izhodu skozi cerkev, da je odšel osebnemu zasramovanju. (Čujte! čujte! na desni.) To je rektor univerze, prosto izvoljeni poglavar vseučilišča in zastopnik državne avtoritete in tako so z njim ravnali! (Čujte! čujte! na desni.)

Ko so dijaki končali, pričeli so profesorji. (Čujte! čujte! na desni.) V adresi na rektorja, ktero je večina tukajšnjih listov prijavila, izrazilo je 63 rednih vseučiliščnih profesorjev (Čujte! čujte! na desni) — sedaj pazite gospóda! (veselost na levi) „da kot učitelji prvega nemškega učnega zavoda v cesarstvu smatrajo za svojo dolžnost priznati, da niso tega mnenja, kakor ga je rektor v svojem govoru izrekel.“

Ako bi bili profesorji posamič ali pa skupno kakor državljani svoje mnenje rektorju nasproti izrazili, bi se ne bil nihče nad tem spodtikal, poslužili bi se bili ravno ustavnega prava. Da so pa to storili, kot korporacija, ktera naj, bodisi posamič, bodisi skupno, uganja praktično politiko, za to pa res niso imeli nobene pravice. (Prav res! na desni.) In da so tisto adreso res podpisali kot korporacija, sledi iz tega, ker so jo podpisali po redu posamičnih fakultet in po starosti — z dekanom na čelu. (Čujte! na desni.) Gospóda moja, s čegavim denarjem zidala se je univerza? (Prav dobro! na desni.) Ali mar z milijoni, ki jih je nemško-liberalna in nemčevalna stranka zložila? (Dobro! dobro! na desni.) Ali ni tudi mnogo goldinarjev vmes, ki smo jih konservativni Nemci, ki so jih Čehi zložili? (Priznanje in plosk na desni.) In celó tla, na kterih današnja univerza stoji, ali jih ni priboril poljski kralj Sobieski? (Odobranje na desni.)

Kaj pa je potem treba takošne korporativne demonstracije zarad češke abecedne šole v Favoriten? Ali je mar površje vseučiliščne omike res le toliko visoko, da ga že abecedarji dosegajo? (Odobranje na desni.)

(Dalje prih.)

Revolucija.

I.

Ako človek premisli, da je sedaj v 19. stoletju odrešenja človeštva po Sinu Božjem komaj četrti del kristjanov izmed prebivalcev na vesoljnem svetu, mora pač žalosten postajati. Se huje pa mora človeka sree boleti, ako pomisli razkol pri kristjanih. Sicer radi verjamemo, da živi tostran in unstran velicega morja veliko milijonov ljudi, ki se smejo imenovati kristjane, ker so ohranili vero v Kristusa — staro-luterani, grški in rimski katoliki.

A kdo prešteje na milijone kristjanov, ki so sicer krščeni, pa bi se smeli bolj po pravici imenovati pagani kakor kristjani. — Grška cerkev od Rima ločena le životari, nje življenje je suhoparno; kar o nevednosti razkolniških svečnikov tu in tam zvemo, mora globoko presuniti kristjana. — Nihilizem se je mogel poroditi le v državi, v kateri je cerkev popolnoma podložna državni oblasti. Kaj pa je nastalo iz protestantov, kterih je na milijone? Sicer živé še protestantje, ki so ohranili vero v Kristusa in so vredni imena kristjanov, a teh je čedalje manj, to priznajo njih cerkvene oblasti same, to spričujejo konference protestantovskih učencikov. Poprek pa vsak veruje, kar se mu zljubi, tistih, ki bi verovali v Kristusa, Sinu Božjega, in kterim bi bilo sv. pismo razodenje Božje, je od dne do dne manj. Veže jih le državna oblast, in na znotraj sovraštvo do Rima. Protestantizem razpada in iz njega se preobrazujejo novi pagani. — Poglejmo pa sedaj v domač tabor! Koliko je katolikov sicer krščenih, ki bi sv. očeta, namestnika Kristusovega na zemlji, in škofo, naslednike apostelnov radi poslali v krtovo deželo, cerkvene dolžnosti jim presedajo, a sv. zakramenti so jim nadležni. Koliko je teh, ki se sramujejo vere svojih očetov, a požrtvovalnost za sveto vero in bogoljubno življenje se jim vidi brezumje. Sicer moramo spoznati, da se tu in tam katoliška zavest na novo zbuja, in da je mnogo katolikov povsod, a tudi med nami, ki svojo vero nad vse spoštujejo, a krivovera in nejevera, ki veje iz evangeljsko-protestantovskih dežel, a tudi podpihovanje bogokletnih družeb, frajmavrerjev, je mnogo kvari napravilo med katoliškimi narodi in zatemnilo krščansko razsvitljenje. V sredi med krščanskimi narodi se je večrstilo in vkrepilo novo paganstvo in je postavilo na prestol svojo poredno hčer — „revolucijo“.

Kaj pa je to revolucija? Stari pagani niso poznali Božjega razodenja, niso vedeli, da se je Sin Božji včlovečil, po svetu hodil, učil z besedo in z zgledi, da je trpel in umrl v spravo za dolg človeštva in potem častljivo od mrtvih vstal. — Največi modrijani starih narodov — Sokrat, Plato, Sofoklej, Aristotelj; Cicero, Seneka, Tacit so spoznali, da je nečimerno njih basnoslovje, da je smešna in škodljiva vera, ktera človeške slabosti in napake tako rekoč povečuje in potrjuje, ker jih bogovom pripisuje. Čutili so jedinsčino in zapuščenoost kratkega človeškega bivanja na zemlji ter videli so, kako se potapljaajo njih vrstniki.

Iz žaloiger Sofokleja, iz spisov Platona, in iz otožnih opisovanj Tacita začujemo žalostni krik svetovne bolesti iz predkrščanske dóbe. Ali vsa pamet, najviša bistroumnost, največa učenost ni mogla ubraniti nevednosti, predsodkov, da tudi pregreham pri istih modrijanih. Svobode človeške, ljubezni do bližnjega — do neprijatelja niso priznali, ter niso poznali osebnega Boga, ki bi vladal vesoljni svet, a tudi skrbel za vsacega posameznega revnega človeka.

Namen človekov na svetu mu je bila zastavica, isto tako njega življenje in smrt. O največih in najimenitnejših vprašanjih človeškega življenja so bili najmodrejši pagani bolj nevedni, kakor dandanes najbolj priprost deček, ki za silo vé svoj katekizem; judje sicer niso bili tako nevedni, a ti so bili preveč zaničevani, da bi se od njih kaj hoteli učiti Grki in Rimljani.

Ni se jim dozdevalo, da je mogoča taka vera, ki trdi, da je jedino prava, pa tudi uči, da se mora prositi za dar svete vere. Pagani ob Kristusovem času niso mogli razumeti vere, ki zapoveduje krotiti spačeno poželenje, ki se ozira na življenje po smrti, pa je vendar v zvezi s sedanjim življenjem, ktero pa ima le kratko dóbo potovanja na uni svet. Vera v križanega Izveličarja je bila judom v spodtiko, paganom, posebno pa učenim in imenitnim, neumnost in brezpamet.

Ne le v imenu svojih vrstnikov, ampak za ves poznejši rod je zaklical malo časa pred prvo sveto

nočjo rimski zgodovinar Livij: Vse naše razmere so take, da so nam neznosne, niti pripomočkov zoper taiste prenašati ne moremo. Da, da! Razmere so se pohujšale, velika večina ljudi ni poznala pravega sredstva, zato je zginil poganski Rim.

Narodom je svetovna zgodovina res svetovna sodba, ker narodi v svoji skupnosti ne živé unkraj groba. Ko je nočna tmina zagrebla neumnost, hudobijo, pregreho, stisko in revščino vsake vrste starega poganskega sveta, pokazalo se je nad razvalinami zmagoslavno znamenje sv. Križa, ki ima vse rešiti in zveličati.

Kdor bistro in mirno opazuje sedanji čas, nehoté se prestraši vglédavši kako so naše razmere dan na dan bolj podobne onim v dóbi pogansko-rimskih časov. Prepričati se mora o tem, da Evropa more biti rešena le tedaj, ako zmaga krščanska cerkev nad novodobnim paganstvom. Po vsi Evropi, tu več, tam manj, tu bolj prikrito, tam bolj očitno stiska to novo paganstvo Kristusovo cerkev. Kakor je nekđaj Bog tožil nad judi, da je njih pregreha večja od pregrehe paganov, tako se mora tudi taisto reči o novodobnih paganih. Kakor hrepni popotnik v peščeni puščavi po požirku hladne vode, tako so tudi najboljši pagani poganskega sveta hrepneli in koperneli po resnici. Preden je še apostelj paganom spisal svoje liste, iskali so že izobraženi pagani resnice, povsod mnogo preskušali ali najboljše za-se obdržali. Razširjenje krščanstva med pagani nam spričuje, koliko je bilo med njimi še dobre volje, značajnosti in nravnosti, ki se je ohranila med spačnostjo poganskega sveta.

Vse drugače je pri novih paganih, kteri slepote svojega duha in spačnosti srca niso podedovali od svojih dedov. Krstni list jih bode tožil. Njih srce jim očita, da cerkve ne poslušajo, da nočejo poskusiti in spoznati njih nauka. Ako so bili stari pagani neverniki iz zmote, so pa novi pagani neverniki vsled nepokorščine, revolucije.

Novodobnih paganov ni treba dalje opisovati, njih prirodoopisje se nahaja v vsakem naprednjakem listu. Vendar besedo „revolucija“ nam je treba nekoliko pojasnovati. Vsak čas čujemo to besedo, vsak dan jo beremo in vendar jo malokdo prav razume. Novodobno paganstvo je besedam dalo napadne pojmove in nam jezik pokazilo da lažje duhove bega in tičke lovi na limanice, a mi hočemo besedi „revolucija“ dati pravi pomen, držé se pri tem razlaganja velicega Pija.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. aprila.

Notranje dežele.

C. k. sodnijski adjunkt v Celji, g. Langerholz, rojen kranjski Slovenec in zaveden narodnjak, je obdolžen hudodelstva goljufije in zlorabe uradne oblasti od porotnikov v Gradcu za nekrivega spoznan in oproščen. Celjski nemčurji so ga svoje dni ovadili zarad nepoštenega zaračunjanja popotnih stroškov, ktere si je g. Langerholz po izgledu svojega načelnika, predsednika Celjske okrožne sodnije, g. Heinricherja, s kojim sta skupaj na komisijske hodila, zaračunal. Kako zamore biti za g. Langerholza nepošteno, kar je bilo g. Heinricherju kot vrhovnemu sodniku pošteno. Celjski nemčurji vložili so toraj lažnjivo in obrekljivo zatožbo iz golega sovraštva do narodnjaka, češ, sedaj-le mu bomo vrat zavili. Ker je bil g. Langerholz pri Celjski okrožni sodnji v službi, delegirala se je Graška deželna sodnija za dotično obravnavo. „Grazer Tagespost“ si je, kakor „Südsteirische Post“ vé, po kteri to novost poročamo, mnogo prizadevala, da bi s strupenimi in opravičljivimi člančki g. Langerholzu neugodno na porotnike vplivala, toda čast jim! tudi med Nemci so še poštenjaki, in tisti so rajši poslušali glas svoje vesti, kakor pa lažnjive čenče „Tagespostine“ in so po svojem prepričanju g. Langerholca nekrivega spoznali obdolženega hudodelstva, k čemur vrlemu narodnjaku prav iz srca čestitamo!

Kdor se je po novem letu z borznim poročilom pazljivo pečal, osupniti ga je moralo v poslednjem času goropadno padanje *delnic avstro-ogerskega Lloydja v Trstu*. Meseca januarja stale so še na 618 goldinarjev; čem gorkeje pa je jela južna sapa vleči, tem bolje jih je topila. 17. marca padle so že na 604, 19. na 599 in poslednje poročilo dunajske borze prinaša jih že po 569. Takega padanja po naših borzah že zdavno ni bilo opazovati in ako po vzrokih tega odnošajo pogledamo, pokazati se nam ne more nič drugzega, nego slab promet avstrijskega Lloydja, ki ga je v poslednjem času imel. Avstrijski Lloyd ima hudo konkurenco ne le v domačiji sami, ktero mu Reško društvo

„Adria“ dela, temveč tudi od zunanjih društev, ki imajo vsled velikih denarnih podpor od svojih držav moč in zmožnost, ne le svetovna morja prebrodati, temveč še celo pred naše avstrijske obale dohajati, ker so ravno vsled visoke podpore zmožni pomorsko blago ceneje prevažati, kakor je pa Lloyd vstani. Ker je Lloyd, če tudi vse skozi z lahonskim duhom napolnjen edino avstrijsko podvzetje gledé pomorske trgovine, bo na vsak način treba gledati, da ga popolnoma slana ne vzame; kajti v poslednjih letih ga je silno poparila, in nikakor niso zastoj in brez pomena obupni viki Tržačanov, da gredo s pomorsko trgovino pod nič. Ako bi zgubili Lloyda, potem gre spat avstrijska svetovna pomorska trgovina, kajti Lloydove črte po Adriji in po srednjem in indiskem morji, ktere je v poslednjem času tudi preko Atlantika napeljal v Brazilijo, so edine, ki jih imamo. Ako te zgubimo je konec avstrijske pomorske trgovine v domačih rokah, kajti Reška „Adria“ je ptuje podjetje, ktero so Madjari proti Lloydov v življenje sklicali. Ako vlada že železnice prevzema pod svoje oskrbnitvo, zakaj bi pa tudi Lloyd ne poddržavila; najdemo se, da če se Lloyd ne obrne na boljše, da ga vlada poddržavi in tako avstrijsko trgovinsko mornarico reši pogina. In to mislimo, bi bilo še najboljšje, naj bi le prišlo opravišstvo in oskrbnitvo v poštene roke. Lloydove družbe nikakor ne moremo zagovarjati, da bi ne bila vsega tega mnogo sama kriva, nekoliko znabit po neumnosti, mnogo pa tudi po hudobni volji. Dunajski vladi se ne more očitati, da bi za Lloyda in za Trst ne bila zadosti storila — gotovo več, kakor sta po svoji vdanosti (!) do Avstrije oba zaslužila, a kaj je pomagalo, koliko sre si je s tem pridobila? Še se dobro spominjamo, kako je pred nekaj leti časniki „Vaterland“ v več zaporednih člankih po številkah dokazal, da se gospodarstvo Lloydovo nikakor ne dá niti zagovarjati niti izgovarjati. Od druge strani čujejo se pa zopet glasovi, in tiste je „Slovenec“ že enkrat omenil, da padanje delnic ni drugzega, kakor Lloydov maneuver, da bi si večjo državno podporo pridobil.

V notranji politiki poje se še vedno stara pesem gledé sporazumljenja med Slovani in Nemci, oziroma med Slovani in zagrizenimi levičarji-liberalci. Odločno namreč zahtevajo, naj se najpoprej odstrani Taaffe iz kabineta, potem bi bili že pripravljeni do sporazuma; pri tem pa ne pozabijo zaljubljeno gledati v deželo, kjer so nekdanj stoli iz Auerspergovega kabineta stali. Liberalna gospoda še danes ne more pozabiti, kako se ji je pod Auerspergovim in Stremajerjevim ministerstvom dobro godilo, in si misli, ko bi se pač tisti časi povrniti hoteli, potem bi billi mi takoj pripravljeni do sporazuma, kajti drugzega bi nam ne bilo potreba, kakor Slovanom zopet z nogo na tilnik stopiti in reči: sedaj le se bova sporazumela, če hočeš živeti, molči, ako ne, te zadavim in bodeš zopet molčal. Molčati je tvoja prva, druga in tretja dolžnost, zraven pa pridno davke plačevati, za vse drugo se ne brigaj, vsled sporazuma ti bomo vse mi preskrbeli. Tako nekako mislijo si levičarji sporazumljenje, ktere ga bi še danes podpisali, a Slovani menda se ne bodo dali slepiti, ker sporazumljenja ne bodo nikdar dosegli, dokler bodo možje, kakor Plener, Herbst in Wurmband levičarski voditelji.

„Schulvereinu“ se na Dunaji slabo godi, kar se tiče denarne podpore. Pri poslednjem zboru „Ortsgruppe“ izrazil se je načelnik, dr. Kopp, rekoč: „Dunajska tla so trda in ojstrega lemeža nam bo potreba, preden bomo do rodovitne zemlje predrli, toda ne obupajmo, kmalo nam zasije lepša bodočnost“. Ali ni to označevalno, kakošnega duha so nemški „Schulverein“-ovci; ako jih celo Dunajčani ne marajo, kako bi se pač Slovan zamogel za-nje ogreti? Nemei jih namreč dobro poznajo, da je „Schulverein“-ova naloga Prusom most zidati od Balte do Adrije in pa bogatim moravskim židom šole, za to ga pa zvesti Dunajčani nič ne obračajo.

Hrvaške narodne stranke polastila se je nekaka politična jetika. Od dne do dne hira in roke križem drži, med tem ko pravna stranka ali Starčevičevci na vse mogoče načine delujejo, da bi si kolikor mogoče mnogo tal pridobili. Nobena agitacija jih ne vstraši in povsod si iščejo zaveznikov, tu z dobro besedo, ond s strahovanjem. Za nove volitve v deželni zbor imajo Starčevičevci že sedaj sestavljeno listino kandidatov, kar jim moramo popolnoma prav dati, kajti v pravem času treba se je preskrbeti, da se ima pri rokah stvar, kedar se je potrebuje. Ban grof Khuen pridobiva si vedno več sočutja po deželi. Posebno je vsem vstregel s premeščenjem nekterih sodnijskih in političnih uradnikov. Poleg tega lotil se je ban zboljšanja narodno gospodarstvenega položaja in misli, da bo za deželo najbolj uspešno, ako se dotično delovanje preloži v ogerski državni zbor. Ondi bi bil po njegovih mislih prostor, kjer bi se dalo za trojedno kraljevino mnogo storiti. Se ve, da bi se hrvaški poslanci povsod in v vse vtikati morali, ne pa le tedaj ust odpirati, kedar se gre za hrvaško-slavonske razmere. Na ta način pripravili si bodo pri Madjarih potrebno spoštovanje in za to tudi grof Khuen misli, da naj bi se v bodočnosti državnozborski mandati le takim poslancem izročili, ki bodo obljubili vestno pri vseh vprašanjih, tudi pri čisto ogerskih sodelovati. Kedar se bo Hrvatom posrečil vpliv na splošno madjarsko državno politiko, takrat se jim bodo pa tudi razmere v do-

mači deželi na bolje obrnile. Vsaj tako računa ban grof Khuen.

Vnanje države.

V nemškem cesarstvu imeli so 5. t. m. zvezno sejo, kjer so se razgovarjali, ali bi bilo prav ali ne, ko bi se napravilo odgovorno državno ministerstvo. Večina nemških držav se je proti ideji izrekla, v prvi vrsti pa Prusi in Bavarci. Pruska vlada se je izjavila, da vstanovljenje odgovornega državnega ministerstva za državo ni drugače mogoče, kakor na škodo pravic, ktere ima sedaj vsaka država za-se v zveznem sovetu in v skupnem državnem zboru. Bavarci so pa teh misli, da bodo vedno radi sodelovali na državnem polji iz federaliznega stališča, odločno se bodo pa protivil vsakemu družilnemu poskusu, ki bi na popolno zlepljenje ali zedinjenje sedaj še obstoječih držav kazal. Bismark menda čuti, da mu nit življenja poteka in bi rad nemško cesarstvo tako trdno zleplil, da bi se po njegovi smrti zopet ne razdrlo, česar se marsikteri boje. Nemogoče ravno ni, kajti samostalnost je vendar-le jako lepa in zapeljiva reč, in te nemški kralji in kraljiči še niso pozabili v teku poslednjega desetletja. Ako je šlo nekdanje nemško-rimsko cesarstvo navadno pot vsega obstoječega, ako se je razsula na krvav način nemška zvezna država, kje pa stoji pisano, da obroč ne more počiti, ki dandanes nemške države v Bismarkovi roci skupaj drži, kadar enkrat tista roka otpne? Bismark to bolje čuti, ko vsakdo drug in zaradi tega bi rad še v tej točki red napravil, da bi potem kakor dober gospodar, ki pa za poveljavo svojega domu ni bil ravno izbirčen v pripomočkih, lahko brez skrbi oči zatisnil. Ali se mu bo posrečilo odgovorno ministerstvo vstvariti ali ne, je pač drugo vprašanje.

Ker se dandanes že vsaka reč po časniki dobiti zamore, ako se oglašila pristojbina plača, je tudi Bismarkov organ „Nordd. Allg. Ztg.“ to pot nastopila. Išče namreč pripravnega škofa za Gnezensko-poznansko nadškofijo. Imeti mora lastnost, da bo znal poznansko duhovščino brzdati, da se ne bo vtikala v politično agitacijo in pa zadosti avtoritete mora imeti, da mu bo mogoče tako zahtevanje izvršiti. Dalje mora biti mehkega značaja, da se bode znal klanjati pruskim cerkvenim postavam, da ne bo zahteval krščanske izgoje otrok iz mešanih zakonov, da se ne bo protivil brezvrski šoli in pa da ne bo zahteval, da naj se v šoli krščanski nauk otrokom v maternem edino jim razumljivem jeziku predava! Katoliški duhovniki, ali ste slišali kakošnega škofa si Bismark želi! Upamo, da se na tak inserat katoliški duhovnik ne bode oglašil.

Rusi so lotivši se vtrjevanja Merva jeli prve kole zabijati za cesto, ki jih bo v Carigrad peljala. Če tudi so jo tako rekoč s cerkvijo okoli križa vbrali, so vendar le pravo zadeli, da mislijo angleškemu levu v Aziji torbo na glavo vreči, da jih na Bosporu ne bo svoje dni ogrizel. Da Rusi zatoraj ne bodo v Mervu ostali, temveč bodo prvo priložnost za to porabili, da se bodo po Afganistanu in od tamkaj kmalo po Hindustanu razprostrli, kjer se bodo krvavo z Angleži zgrabili, svedočijo nam vtrditve, ktere Rusi okoli Merva po Turkestanu napravljajo. Pri teh vtrditvah morajo tudi domačini pridno pomagati hoté ali nehoté. Res je sicer, da vtrditve potrebujejo proti nasilstvu ondašnjih velikanskih roparskih družb, toda za tiste bi pač manjše zadostovale. Poleg trdnjav imajo pa Rusi še svoje mešetarje, ki pod tem in onim trgovinskim imenom po deželi potujejo in ljudi na belega carja prihod pripravljajo in ravno agenti te baže so ruskim generalom ravno toliko, če ne več koristili pri podjarmljeni Merva, kakor pa ruski kozaki. Kakor v Merv, tako se bodo kozaki tudi kmalo v Afganistanu vdomačili in takrat bodo pa že na angleški prag stopili. V Londonu vse to vidijo, pa se z nekako nerazumljivo malomarnostjo ponašajo, ktere se bodo morda čez nekoliko let britko kesali. Britanec je res s slepoto udarjen, da ne vidi, kako si Rusi preko Azije v Carigrad cesto gradé.

V Madridu je bilo obsojenih 15 udov „črne roke“, to je skrivne prevratne družbe. Sedem jih bo obešenih, drugi se bodo pa za svoje hudodelstvo pokorili v ječi.

Francozom angleška politika okoli Rudečega morja vedno bolj mrzi. Zarad tega so zasedli točko Obok na afrikanskem obrežji nasproti morske ceste Babel Mandeb, kjer so si napravili zalogo za živež in premog, češ da ga bodo imeli zaradi Tonkina bolj pri rokah. Sicer je pa novica sama po sebi še dosti verjetna, kajti Francozi vendar ne bodo v Sudanu kaj začenjali, ko še tonkinske juhe niso vse pojedli. Na dveh krajih h krati bi jih zdelalo. Za kako pogodbo s Kitajem se še nihče ne zmeni ne in ravno tako tudi francoski poslanec iz Pekinga še prav nič ne misli, kedar se bo v Parizu poslovil in se na svoje mesto v „nebeško kraljestvo“ podal. Toliko je pa vendar le gotovega, da Tonkina ne bodo dali nič več iz rok.

Angleška politika v Sudanu spravila je Egipt na kant, in Nubar paša, ki je pri svojem nastopu predsedništvo v egiptovskem kabinetu z neko čudovito zavestjo na to računil, da bo danes ali jutri on gospod v deželi, se je tudi že naveličal prazno slamo mlatiti in se je za svoje dostojanstvo zahvalil ter se mu odpovedal, in je v celi Kahiri nimajo take reči, ki bi mu jo ponudili, da bi zopet v kabinet stopil.

Kar se pa vrhovnega gospodarja egiptovskega tiče, namestnega kralja Tefvika, ga pa komaj še po imenu poznajo. Noben duh se več zanj ne zmeni in nihče po njem ne vpraša. Vrh tega so pa še finance popolno razrite, vsled tega je tudi armada čisto pri konci, po kateri menda ne bo nihče zaloval, kajti dokazala je več ko enkrat, da ni vredna pol pipe tabaka. Tako ni bila še kmalo kterakoli armada na svetu tepena in razbita, kakor ravno egiptovska pa tudi nobena tako zanikerna kakor egiptovska in vsa njena nekdanja slava je edino le še razvalina v podobi razcepanih vojakov, ki so se pri Angležih pogodili, da jim kamele gonijo.

Izvirni dopisi.

Od Pohorja, 8. aprila. (Duhovniški zbori.) Za tekoče leto so v škofiji Labodski namesto sinode napovedana zopet navadna zborovanja pastoralna po posameznih (24) dekanovinah. Letošnji shodi morajo se izvršiti do konca junija ter se bodo od onih v prejšnjih letih razločevali v tem oziru, ker bodo zborovalci izmed sebe volili „kuratorja“. Ta bode se kakor zastopnik duhovnikov po dotični dekanovini vjedno z dekanom moral „sub obedientia canonica“ vdeležiti sklepne konference, kjer se pogovori iz raznih dekanovin zbrani še enkrat rešetajo. Ako bi kateri izmed (24) prokuratorjev bil postavno zaprečen, takrat nekako v imenu škofa dekan imenuje drugega zastopnika, vzeti ga mora izmed župnikov po domači dekanovini, a škof ga potem potrdi ali pa tudi ne. S tem zadnjim shodom — conferentia finalis — so v zvezi duhovne vaje ali eksercicije za duhovnike.

Izpod sv. Jošta, 8. aprila. (Iz šole.) Obzirom na šolsko postavo z dne 3. majnika 1883 so gledé polajšave pri obiskovanji šole deželno-šolskemu sovetu štajarskemu dohajale tudi prošnje, ki so merile na to, naj bi otroci sedmega šolskega leta v poletni dobi v šolo prihajali samo po eden dan v tednu, a podučevanje naj bi trajalo le po tri ure, osemletniki pa ravno tako ob zimskem času. Prošnje takega zapopadka je deželno-šolski svet odbijal. Prošnjiki so se obrnili do naučnega ministerstva. To je prošnje rešilo povoljno, vendar z dostavkom, naj se dotični učenci podučujejo v posebnem oddelku. Vsled tega se je omenjeni svet obrnil do cerkvene oblasti, proseč, naj ta vkrene način, kako bi se razdelile ure za razlaganje verozakona, ker tudi ta predmet zahteva postava z rečenega dne. Od cerkvene strani se bo dež. šolskemu sovetu v odgovor storil sklep v tem smislu, da se za religijo določi pol ure za vsaki teden, oziroma dan, ali pa cela ura za vsakih štirinajst dni, oziroma za vsaki drugi učni dan. Da se bodo verozakonski učitelji rajše posluževali zadnjega načina, pač menda ni dvombe, ker v tem slučaju ena cela ura več izdà, kakor pa dve polovici, če le učenci tudi svoje dolžnosti ne zanemarjajo.

Domače novice.

(Postne pridige) v Šenklaški cerkvi dokončal bo jutri dopoldne prečast. gosp. kanonik dr. Ivan Gogala. Zgovornost prečastitega gospoda je znana, beseda mu je gladka, kakor ne kmali komu, stavek pa premišljen in jednat, zato smo pa tudi imeli priliko vsak petek polno cerkev vernih ovčič besedo božjo poslušajočih opazovati. Posebno za prostore po klopih je šlo tako tesno, da so nekatere gospe prisiljene bile svoje poslužnice že ob 3. uri v cerkev pošiljati, da so jim prostor hranile.

(Slovensko gledališče) „Baron Franjo Trenk“ je naslov ljudskemu hrvaškemu izvirno po slavnem hrvaškem pisatelju J. E. Tomiću spisanemu z deželno nagrado odlikovanemu po našem režiserju, J. Géclju, na slovenski jezik preloženemu ljudskemu igrokazu v štirih dejanjih z godbo, s petjem in plesom „kolo“, kateri se bode predstavljaj prvikrat v deželnem gledališču v 14. dan t. m. Začetek tej predstavi je ob 1/2 8. uri zvečer. Izza kulis izvemo, da vežba naš marljivi režiser z vso marljivostjo dotične predstavljalec, toraj je pričakovati izvrstne predstave. Krasno garderobo je posodila blagovoljno uprava Zagrebškega gledališča, godbo zložil je slavni hrvaški skladatelj pl. Zajec; pri predstavi svira kapela našega domačega pešpolka. Vse to je zanimanja vredno, ne dvomimo toraj da bodo vsi prostori napolnjeni. Veže nas pa že bratska vzajemnost, da ne izostane nikdo ta večer, komur bije v prsih slovensko srce. — Vse one p. n. lastnike lož

pa, kateri bi ne rabili ta večer svojih prostorov, naj prepusté dramatičnemu društvu svoje lože v porabo, da bode tem sijajni večer po naših odličnjakih. Predstava je na nepar. Sedeži se dobivajo v 14. dan t. m. pri gledališki kasi od 10. do 12. ure dopoldne.

(Palestrinijev Miserere) peli so v sredo po molitvah v Šenklaški gg. bogoslovci na prelep in ganljiv način. V resnici, to je pesem, ki človeka pretrese v dnu srca, kazajoč mu njegovo ničevnost in pomanjkljivost.

(Novi divizionar Ljubljanski) fml. baron Rainländer, došel je v Ljubljano in so se mu danes ob 1/2 12 uri častniki takajšne posadke poklonili.

(Razpisana je služba) okrajnega sodnika v Velikih Laščah VIII razreda. Prošnje do 25. apr. na predsedništvo okrajne sodnije v Novomestu.

(Služba paznika) I. reda in ena taka II. reda razpisana je v moški kaznilnici v Karlovu pri Gradcu na Stajarskem. Plača 300 in 260 gold. s pritisklinami. Starost ne sme 35 let presegati. Znanje obeh deželnih jezikov je pogoj. Prošnje do 3. maja na c. kr. ravnateljstvo moške kaznilnice v Karlovu.

Razne reči.

— Olomuški nadškof in kardinal, knez Fürstenberg že delj časa boleha, in pred nekaterimi dnevi so pisali časopisi, da mu moči vedno pešajo, da ne bo več dolgo. Kakor pa poroča „Hlas“, mu je odleglo in se mu stanje zboljšuje. Pred nedolгим časom so bolnika obiskali Praški nadškof in kardinal Schwarzenberg, Brnski škof Bauer, nekteri Olomuški kanoniki in pa bolnikova sestra mejna grofica Pallavicini.

— Z barvo se je ostrupil na Dunaji neki vseučiliščnik. Risal je neki načrt in ga hotel porjaviti, da bi bil bolj razločen. Pri delu pa si je na čelu odril mozolček, iz katerega se je pokazala kri. Kri pa je prišla z barvo v dotiko in čez nekaj ur se je pokazalo na čelu hudo vnetje. Ker se mladenič za bolečine ni veliko zmenil, otrovala se mu je vsa kri — in drugi dan je revež izdihnil dušo. Pri taci rečeh je treba opreznosti.

— Kraljevogradske bogoslovce, kakor naznanja „Čech“, je v 4. letu 30 Čehov, dva Nemca; v 3. letu 28 Čehov, 2 Nemca; v 2. letu 33 Čehov, 3 Nemci; v 1. letu 30 Čehov, 4 Nemci — vseh 121 Čehov in 11 Nemcev. Iz tega se vidi, da je tam gori ali malo Nemcev ali pa jim ne diši duhovski stan.

— Pokrok ima iz Brna telegram, da je izdajatelj in vrednik časopisa „Komensky“ v Olomcu dobil od francoskega naučnega ministra pismo, v katerem mu ta naznanja, da se je vstanovil pri osrednji knjižnici pedagogičnega muzeja v Parizu „slovanski odbor“. Slavna dela in časopisi slovanski se bodo prebirali, in predstavljali važnejši sestavki. „Revue pedagogique“, muzejni list bo poročal bralcem o vsem, kar se tiče poučevanja v slovanskih deželah. Minister pozivlje končne česke pisatelje naj pošiljajo svoje spise „slovanskemu odboru“ v Pariz ali zastoj ali pa vzajemno.

— Časopis „Roma“ ve, da bodo sv. oče v kratkem zapovedali, naj se po cerkvah nabirajo milodari za katoliške misijone. Denarja za misijone zdaj zelo primanjkuje, ker je tatinska laška vlada propagando na boben spravila.

— V groznem položaji je bil v Berlinu neki krovce. Pritrjeval je na peterostropni hiši drog za prapor pa v tem hipu, ko je hotel greben na strehi prekoračiti, se mu spesne in zdrsne s kolcem vred po strešnej strmini. Droga pade z velikim ropotom na tla, krovce pa se v zadnjem trenutku vjame za žleb, katerega se z vso močjo oklene in začne na pomagaje klicati. Nekaj ljudi brž spleza na streho in po desetih dolzih minutah se jim posreči vreči nesrečnega vrv okrog života in ga na streho potegniti. Da si je mož prebil tako grozno smrtno nevarnost, se kmalo potem poda na svoje delo. Njemu strah ni dosti škodoval.

— Živ pokopan. V Milanu je te dni sodnija oprostila nekega Lamari iz ječe, v kateri ga je lastni brat 18 let zaprtega držal. Nesrečnej je čepel v podzemeljski kleti brez luči in brez zdravega zraka na gnjili slami. Lasje in brada bili so mu nezmerno dolgi. Nikakor ga niso zamogli pripraviti, da bi bil šel venkaj in ko so ga s silo venkaj iztirali, klical je na pomoč. Boji se, da bi se mali vnukinji njegovi kaj žalega ne zgodilo, ktera ga je večkrat v ječi obiskavala. Tako piše „Tr. Tagblatt“.

— Vredno, da se pomisli. V Monakovem bivajoči učenjak Kolb, nikakor prijatelj katoliške cerkve je v svojem spisu o samomoru dokazal, da na milijon ljudi luteranske vere pride 190 samomorov, pri katolikih pa le 50. Tedaj številke govore, koliko katoliška vera človeka pripravnjega stori, da se obupan samomora varuje, kakor pa luteranska.

— „Kaj to nas briga, to ti sam glej!“ S temi besedami je, kakor znano, viši duhoven zavrnil Juda Iskariota, ko je v obupnosti trideset srebrnikov nazaj prinesel in pri tem rekel: Grešil sem, izdal sem nedolžno kri. — Primerilo se je, da je v neki šoli prašal učenik učenko, kaj je odgovoril Kajfa Judežu, a učenka ni se mogla spomniti teh besed. Učenik je začel jadikovati, kaj bode rekel šolski nadzornik, ko bode prišel k šolskemu spraševanju, ker učenci tako slabo odgovarjajo. Učenka med tem pogleda v bukve ter bere: Kaj to nas briga, to ti sam glej!

— Koliko stanejo vojske? Angleška je izdala v poslednjih 50. letih 2.135.644.246 liber šterlingov, toraj čez 20 milijard goldinarjev za vojske, ktere je bojevalo njeno orožje v tem času.

— Kako ste kaj spali, praša gospodinja svojega gosta? Ne dobro, ne slabo, ker spal nisem prav nič. I kako to, da ne? Slučajno je bila ravno bolna bolha v moji postelji in hodile so jo vse sosedinje obiskovat, zato ni bilo pokoja in ne prilike spati.

Telegrami.

Dunaj, 10. aprila. Ruski izvanredni poslanec polkovnik Kaulbars, prišel je na Dunaj k našemu cesarju, kteremu je carovo zagotovilo prijaznosti prinesel. V enakem smislu oglašil se je tudi pri cesarjeviču Rudolfu.

Zagreb, 9. aprila. Pod banovim predsedništvom posvetovala se je konferenca gledé zgradbe železnice od Vinkovcev na Brčko. Vsi so se za njo potegnili, ker bo, speljana po velikih dobovcih, promet in kupčijo z lesom jako olajšala in zboljšala.

Berolin, 9. aprila. Cesar je ozdravil, je jako dobre volje in že pridno svoj posel opravlja, kakor poprej. Ministerska kriza se je na Gosslerjevo korist nagnila in cesar se strinja s cerkveno politiko Bismark-Gosslerjevo.

Pariz, 10. aprila. Debatjournal pobija na vso moč predlog Timesev, da naj bi se v Egiptu napravilo angleško pokroviteljstvo. Francoski kabinet bi zanemarjal svoje najsvetejše dolžnosti, ako bi se takemu predlogu ne vstavljal.

Pariz, 10. aprila. V Anzinu so na več krajih premogokopa zažgali dinamit, ki so ga namenili tistim delavcem, ki se nečejo kujati. Škoda je čisto gmotnega pomena.

Kahira, 9. aprila. Pet francoskih misijonarjev in 30 katehetov poklali so v deželi Tanhoa v zapadnem Tonkinu domačini.

Kahira, 9. aprila. Gordon je s sovražnikom večkrat skupaj trčil in ga premagal. Ceni ga na 2000 mož. Mahdi je poslal upornikom šest topov. 250 bašibozukov se je Gordonu med potoma vstavilo in niso hoteli naprej. Gordon jim je pobral orožje.

Umrli so:

8. aprila. Ana Stadler, kleparjeva hči, 2 leti, Turjaški trg št. 2, vsled spridenja krvi.

V bolnišnici:

5. aprila. Andrej Vulite, kolar, 44 let, vsled raka v želodec. — Lorenc Mandelje, delavec, 66 let, oslabljenje moči. — 6. aprila. Jera Bradač, gostija, 64 let, pljučni edem. — 7. aprila. Marija Dolinar, gostija, 72 let, pljučnica.

Eksekutivne dražbe.

16. aprila. 3. e. dzb. pos. z odlokom dne 15. avgusta 1883 št. 8998 ustavljena. Metlika. — 2. e. dzb. pos. Mihael Stegu iz Poreče št. 14. Vipava. — 3. e. dzb. pos. Matija Kobe iz Riglje, 2395 gl. Rudolfovo. — 1. e. dzb. pos. Terezija Botien iz Rtaba, 3486 gl. Kamnik. — 1. e. dzb. pos. Štefan Krašovec iz Uševka, 160 gl. Lož.

18. aprila. 3. e. dzb. pos. Janez Valenčič iz Narin, 1645 gl. Postojna. — 3. e. dzb. pos. Gašper Vidrih iz Trna, 3685 gl. Postojna. — Relicitačija zemljišča eks. št. 21 občine Lokvice, 1499 gl. Metlika. — 1. e. dzb. pos. Janez Sekula iz Rudolfova, 800 gl. Rudolfovo.

19. aprila. 1. e. dzb. pos. Franc Lisec iz Orle, 2980 gl. Krško.

21. aprila. 1. e. dzb. pos. Maksimilian Walther, graščina Grondorf. Ljubljana. — 3. e. dzb. pos. travnika Andrej Dermastja. Ljubljana. — Relicitačija pos. Franc Lavrič iz Travnika. Ribnica. — 3. e. dzb. 3 parcel Jožef Strukelj iz Poljan. Ljubljana.

Tuji.

8. aprila.

Pri **Matičih**: Lautner, Schidlof in Krauss, kupei, z Dunaja. — Klein, kupec, iz Prage. — Josip vitez Uccelli, zasebnik, iz Trsta. — pl. Obereigner, iz Schneeburga. — Laurič, kupč. lesa, iz Rakeka. — Franc Tepan, zasebnik, iz Trbiža. —

Konstancija Pehare, c. k. okr. sodn. soproga, iz Ribnice. — Reza Mauerhofer, posestnica, iz Trbiža.

Pri **Stonu**: Ig. Fajdiga, kupec, iz Trsta. — Ludovik Sevar, kupec, iz Novevasi. — Frančiška Omahen, notarjeva vdova, iz Krškega. — A. Slamberger, c. k. notar, iz Ljutomer.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl pl. Golvani, kupec, z družino, iz Berolina. — Ferd. Krauser, kupč. potovalec, iz Brna. — Josip Kotzbeck, c. k. notar, s soprogo, iz Vipave. — Josip Pratkan, zasebnik, iz Kranja.

Dunajska borza.

9. aprila.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 80	kr
Sreberna	80	95
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	35
Papirna renta, davka prosta	95	45
Ogerska zlata renta 6%	122	—
„ „ 4%	91	75
„ papirna renta 5%	88	65
Kreditne akcije	160 gl. 319	70
Akije anglo-avstr. banke	200 gl. 118	50
„ avstr.-ogerske banke	850	—
„ Länderbanke	113	50
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	569	—
„ državne železnice	317	40
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	213	25
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123	75
4% „ „ „ 1860	500	136
Državne srečke iz l. 1864	100	171
„ „ „ 1864	50	171
Kreditne srečke	100	175
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	40
„ Ferdinandove sev.	106	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50
London	121	40
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleond.	9	61
Nemške marke	59	30

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 52 gl., Rio 52, St. Domingo 60, Portorico 92, biserna 96, Cejlon 80—115, Java 64, Mokka 106—112.

Sladkor po 24—32 gl.

Dišave: poper 84.50 gl., žbice 60—63.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 13, iz Smirne 20, rozine 12, pomorance 2, limone 2.50 za vsak zaboj, rožiči 4.50, mandeljni 80.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 34.50, petrolej 9.25.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriški 68, indijski 44.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 62, ogerska 65, špeh 60.

Žito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 15.50, indijski 11.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Gospodu
Gabrijelu Piccoli,
Ikarju
v Ljubljani.

Vaša „želodečna esenca“ je edino zdravilo, ki se mojemu želodcu prilaga. Po vsakem zavžitji mi je lažje in bolje.

Kamnje pri Černici 1883.

Josip Sovdat, župnik.

Enajst let že trpim na zabasanji in hemoroidah in ne poznam ga zdravila, da bi mi toliko pomagalo, kakor Vaša „želodečna esenca“, za katero se Vam najlepše zahvaljujem.

Ivan Zehrou, Gorenje Ležec, Kranjsko.

Prosim, da mi odmah pošljete 100 steklenic Vaše izvrstne „želodečne esence“.

Aleksandrija v Egiptu meseca avgusta 1883.

Marija Dolinsh.

Prosim uljudno za 24 steklenic Vaše „želodečne esence“, ki je nedvomljivo najboljši pripomoček zoper kašelj, hemoroide, mrzlico v želodcu in gliste.

Pulj meseca decembra 1882.

Josip vitez Seordili, c. k. policijski komisar.

Vaša „želodečna esenca“ s sijajnim vspehom rabim. Prosim odmah za 24 steklenic na povzetje. Trdnjava Ivančič na Hrvaškem meseca avg. 1883.

Josip Marničič, usnjarski mojster.

Želodečna esenca je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalci dobiva. Ta esenca ozdravi bolezn v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemoroide, zlatenico itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. Steklenica 10 kr.